

Euroopa noortenädalal üle 300 noore ja otsustaja

Mida arvavad noored oma kodukoha arengust? Millised teemad on neile hingelähedased ja neid põletavad? Kuidas parandaksid nemad eluolu oma kodukohas?

Nendele küsimustele üt-
sitas vastuseid otsima 3.-8.
novembrini EL-i liikmesrii-
kides toimunud Euroopa
noortenädal. Eesmärk oli
noorte endi kaasabil mää-
ratleda noortega seonduva-
te valdkondade järgmise 10
aasta väljakutsed.

SIIRI LIIVA
Euroopa Noortenädala
koordinaator Valgamaal

Valgamaa noorsootöötajate ettevõt-
misel oli maakond kõige aktiivse-
malt kaasatud Euroopa noortenä-
dala tegevustesse Eestis. Kohaliku
tasandi aruteludel osales kokku 282
noort ja otsustajat. **Aruteludest jäi
puutumata üksnes Otepää vald.**

Arutelud Valgamaal kulmineerusid
6. novembril Tsirguliina Rahvamajas
toimunud maakondliku noortekon-
verentsiga „Räägi minuga!“, kus oli
ligi 80 osavõtjat 8 omavalitsusest.

Vabariiklikul noortekonverentsil
Tallinnas käis 26 maakonna noort ja
noorsootöötajat 7 Valgamaa omava-
litsusest. Euroopa Noortenädala
erineva tasandi arutelud kaasa-
sid Valgamaal rekordiliselt üle 300
noore ja otsustaja.

Mis põletab Valgamaa noort?

Erinevatel kohtumistel arutlesid
noored koos otsustajatega kokku 10
teemal: töö, info (meedia), tervis,
omaalgatus, osalus, kultuur, (mitte-
formaalne) haridus, keskkond,
vähemad võimalused (vähemused)
ning Euroopa Liit. Iga teema juures
vaadeldi seotust noortega.

Valgamaa noorte jaoks on kõige
olulisemad kolm teemat: töö, info ja
selle kättesaadavus ning noorsootöö
areng ja noorsootöötaja olemasolu
kodukohas.

Noorte tööhõive peamise välja-
kutsetena nenditi, et konkurentsivõime-
line läheb maalt ära linna,
maanoortel puuduvad hooajalised
või suvetöö võimalused ning ette-
võtjad ei usalda noort.

Tõlliste ettevõtja Veiko Ardel juhtis
nii Tõlliste valla kui ka maakondli-

Maakondlikul noortekonverentsil Tsirguliinas esines Valgamaa Omavalitsuste Liidu juht Madis Gross..

kul arutelul tähelepanu müütidele,
mis noortel ettevõtjate suhtes valit-
sevad.

Peamise lahendusena pakuti
koostöö arendamist ettevõtjate,
omavalitsuste, koolide ja noorte
vahel. Samuti märgiti teravat vaja-
dus maakonda hõlmava õpilasma-
leva järele, mis ei ole noorele ainult
töötetamise, vaid ka sotsialiseerumise
paigaks.

Noortefo peamiste puudustena
nimetati paradoksaalselt ühelt poolt
info üleküllust, teisalt madalat tead-
likkust oma võimalustest.

Kriitiliselt räägiti vajadusest pare-
mini koordineeritud noortefo
edastamise järele nii kohalikul kui
ka maakondlikul tasandil. Kohalikel
tasanditel pakuti välja valla kodule-
hekülgedele ja ajalehtedele noorte-
nurga tegemist.

Samuti juhiti mitmes kohas tähe-
lepanu noorsootöötaja puudumisele
(Õru, Põdrala, Palupera), kes saaks
infot nooreni viia. Maakondliku
lahendusena pakuti noorteportaali
tegemist ning sms-teadete ürituste
kohta info jagamist.

Erinevate arutelude juures jäi silma
üks valdkondade-üleline probleem.
Kuigi noored ise leidsid, et sage-
li puudub neil huvi ja aktiivsus,
mängib väga olulist rolli eestvedaja
ja juhendaja olemasolu.

Noorsootöötajat ja noortekeskust
peeti vajalikuks ligi pooltes osalenud
omavalitsustes ja selle puudumise
taga nähti mitmete probleemide
allikaid.

Siin ongi mõtlemiseks koht
ennekõike omavalitsusjuhtidele ja
volikogude liikmetele. Kui soovitakse
säilitada elu oma kogukon-
nas, keeldutakse uskumast, et elu
maal sureb niikuinii välja ja ollakse
nõus noortele vastu tulema, toeta-
ma nende oma initsiatiivi, ettevõt-
misjulgust, tegutsemisindu ja võtma
kuulda nende arvamust – kas sellises
olukorras ei peitu võimalus rohkem
võita kui kaotada?

Kui noor tunneb, et teda väärusta-
takse tema kodukohas, kas ta läheks
nii kergelt ära või hakkaks otsima
väljakutseid siinsamas, Valgamaal?

Mis saab edasi?

Kõik kohaliku tasandi arutelude
tulemused on edastatud valla- või
linnajuhtidele ja volikogude liik-

metele. Nende teemade päevakor-
ras oleku eest on lubanud hea seista
maakonna noorsootöötajad ja
valdkonna pärast muret tundvad
inimesed.

Samuti edastatakse kõikide kohali-
ku tasandi kohtumiste ja maakondli-
ku noortekonverentsi tulemused
Valgamaa Omavalitsuste Liidule,
maakonna noorsootöö komisjonile
ja maavalitsuse noorsootöö peaspetsi-
alistile Siiri Põldsaarele, et nendega
arvestataks Valgamaa noorsootöö
arengukava väljatöötamisel.

Samuti lubavad maakonna noor-
sootöötajad juba täna hakata tegema
ettevalmistusi ja otsima võimalusi
olulisemate probleemidega tegutse-
miseks ning noorte pakutud lahenduste
teostamiseks.

Euroopa Noortenädala koordi-
naatorina Valgamaal täna kõiki
maakonna noorsootöötajaid, kes
tulid ideega kaasa ja aitasid erine-
vate arutelude läbiviimisel. Samuti
tunnustan kõiki 300 osalenut, nii
omavalitsusjuhte, volikogude liik-
meid kui ka noori, kes leidsid aega
nendel kohtumistel osalemiseks!

Nad panustasid pühendunult
oma ideede ja arvamustega ühisesse
mõttetöösse, aitamaks kaasa noor-
sootöö arengule maakonnas!

Elagu Valgamaa, heade mõtete
põllumaa!

*Euroopa Noortenädala tegevustest
Valgamaal leiab täieliku ülevaa-
te sõnas ja pildis: [http://valgamaa-
noortenadal.blogspot.com](http://valgamaa-noortenadal.blogspot.com).*

Lõuna-Eesti hoolde- keskus Hellenurmes sai valmis

7. novembril avati Lõuna-Eesti hoolde-
keskuse neljanda elukorpuse maja koos
peahoonega. Sellega jõudis lõpule kogu
hooldekeskuse kompleksi ehitamine.
Peahoones on köök, saun ja saal ning
huvitegevuse, teraapia-, lao-, personali-
ja bürooruumid.

Lõuna-Eesti hooldekeskuse esimene
korpus avati 2005. aastal, teine 2006.
aasta sügisel ja kolmas mullu septem-
bris. Kogu kompleks läks maksma umbes
78 miljonit krooni.

MTÜle Hellenurme Mõis kuuluv
Lõuna-Eesti hooldekeskuses on 310
kohta. Hooldekeskuse tööd juhib Vam-
bola Sipelgas.

OT

Otepääl beebid saavad pidulikult kätte sünnikirjad

23. novembril kell 12 korraldab Otepää
vallavalitsus kultuurikeskuses ajavahe-
mikul 1. oktoober 2007-30. september
2008 sündinud laste sünnikirjade kätte-
andmise.

36 beebit koos vanemate ja teiste pe-
reliikmetega saavad osa Lumivalgekese
loost, näitleja Heino Seljamaa laulab
oma lapsepõlvest, sõna saab Eesti ai-
nuka rääkiv nukk Concordia. Esinevad
"Madonna" laulustuudio laululapsed Vaike
Hannust-Sauli juhendamisel.

OT

Algas kodanikunädal

Kodanikupäeva tähistamiseks toimub
Eestis kodanikunädalal, mis kestab 19.-
26. novembrini.

Kodanikupäeva tähistatakse tänavu
26. novembril. Sel päeval kuulutab rah-
vastikuminister Urve Palo välja aasta
kodaniku. Järjekorras 11. kodanikupä-
eva moto on „Eesti Vabariiki läbi ühek-
sakümne aasta“.

Valga Maavalitsus korraldab 26. no-
vembril koostöös Valga Keskraama-
tukogu ning kodakondsus- ja migrat-
siooniametiga maakonna koolidele
kodanikupäeva veebipõhise viktoriini.

OT

3. detsembril kell 16.00
toimub Otepää vallamaja III korruse
saalis (Lipuväljak 13)

talveürituste ümarlaud.

Osa võtma on oodatud kõik, kes
soovivad korraldada avalikke tal-
veüritusi Otepää vallas 2008/2009
talvel.

Otepää vallavalitsus

AMETLIK INFO

Otepää vallavalitsuses

- Otsustati lähetada **vallavanem Meelis Mälberg** töölehetusse Soome Vabariiki Suupohja Arendusühingu tegevuspiirkonda 04.11.-07.11.2008. a. seoses Põlvamaa-, Valgamaa- ja Võrumaa Partnerluskogu tegevuspiirkonda kuuluvate omavalitsuste koostöö planeerimise reisiiga.
- Otsustati sõlmida sotsiaalkorterite üürileping **A. Pga** kehtivusega 1 aasta.
- Otsustati pidada võimalikuks **Soo** katastriüksuse ja **Toome** katastriüksuse piiride muutmine.
- Otsustati jagada **Kuutsemäe** katastriüksus, **Insebergi** katastriüksus.
- Otsustati määrata projekteerimistingimused elamu ja abihooone püstitamise ehitusprojekti-de koostamiseks Pilkuse küla **Kondi** kinnistule; **Tiina Karule** tüügi, asukohaga Pilkuse küla Otepää vald **Orumäe** maaüksus, ehitusprojekti-de koostamiseks.
- Otsustati kinnitada Otepää Vallavalitsuse allkirjaõiguslikud isikud alljärgnevalt: esimene allkirjaõigus – vallavanem Meelis Mälberg, abivallavanem Kristjan Rõivassepp, teine allkirjaõigus – pearaamatupidaja Ülle Veeroja, raamatupidaja Mari Mõttus.
- Anti sularaha sissemaksmise õigus Sale Kiurule, Mari Mõttusele, Ülle Veerojale.
- Otsustati tunnustada Otepää vallas töötavaid politseiametnikke tänukirjaga ning Otepää valla abipolitseinikke tänukirja ja preemiaga.
- Otsustati väljastada kirjalik nõusolek **Ülo Ambusele** abihooone püstitamiseks asukohaga Otepää vald Kaurutootsi küla **Karukalda** maaüksus; **Olav Järvele** abihooone (garaaz) püstitamiseks asukohaga Otepää vald Otepää linn **Kopli 13** kinnistu;
- Otsustati väljastada ehitusluba **Ülo Ambusele** üksikelamu püstitamiseks asukohaga Otepää vald Kaurutootsi küla **Karukalda** kinnistu; **Andres Kukkele** puurkaevu püstitamiseks Pedajamäe külas **Pärna** maaüksusel; **Olav Järvele** majandushoone laiendamiseks asukohaga Otepää vald Otepää linn **Kopli 13** kinnistu.
- Otsustati väljastada kasutusluba **ASle Tele 2 Eesti** mobiilside masti püstitamiseks Otepää vallas Tõutsi külas **Metsa** maaüksusel; **OÜle Landeker- Kõue puhkemajale** (kodumajutus) asukohaga Valgamaa Otepää vald Pühajärve küla **Väike-Kannistiku** kinnistu; **Olav Järve** elamule asukohaga Valgamaa Otepää vald Otepää linn Kopli 13 kinnistu.
- Otsustati muuta Otepää vallas Vidrike külas asuva **Tiigi** kinnistu detailplaneeringu lähteülesannet, lisades lähteülesannetele tüüpi rajamise võimaluste väljaselgitamise.
- Otsustati väljastada Otepää vallas Otepää külas **Uue-Jaanimäe** kinnistu detailplaneeringu lähteülesanne. Planeeringu eesmärk on maa kruntideks jagamine ja ehitusõiguse väljaselgitamine.

Jõulutoetus tudengitele

Soovime ka sel aastal toetada Otepää valla elanikest kõrgkoolide üliõpilasi ja kutseõppeasutustes õppijaid.

Palun kõikidel toetuse soovijatel esitada sotsiaal- ja haridusteenistusele avaldus toetuse saamiseks koos kooli tõendiga hiljemalt 30. novembriks 2008.

Abivallavanem Aare Matt

Ekspribriseklubi

27. novembril
kell 19.00

Nüplis Gustav Wulff-Õie
majamuuseumis

Otepää Tervisekeskus võtab üle päevakeskus-hooldekodu

Otepää vallavolikogu otsustas lõpetada Otepää vallavalitsuse hallatava allasutuse Otepää Päevakeskus-Hooldekodu tegevuse ning anda tema varad ja funktsioonid üle sihtasutusele Otepää Tervisekeskus.

Eilse Otepää vallavolikogu istungi päevakorras olid punktid, millega kinnitati selleks vajalikud SA Otepää Tervisekeskus põhikirja muudatused ja anti päevakeskus-hooldekodu hoone sihtasutusele Otepää Tervisekeskus tasuta kasutamiseks.

Otepää vallavanem Meelis Mälberg selgitas olukorda:

“Nagu volikogu otsus ette näeb, jätkab ühendatud asutuse üle võetud ülesannetega järgmise aasta 1. jaanuarist SA Otepää Tervisekeskus. Päevakeskus-Hooldekodu töötajate töölepingud lähevad üle tervisekeskusele, seega nende töökohad säilivad. Küll aga ei saa ühel asutusel olla kahte juhti. SA Otepää Tervisekeskus juha-

tajana jätkab Kai Ird, samaks jääb ka sihtasutuse nõukogu koosseis.

Mõlemad majad jätkavad samasugust tegevust, nagu praegu. Ehk saab kahe maja vahel midagi ka paremini korraldada ja mõlema maja võimalusi paremini kasutada. Võit tuleb sellest, et teenused on suhteliselt sarnased. Mingi kokkuvõtte võiks tulla ka majanduslikult.

Käisime tervisekeskuse juhataja Kai Irdi, raamatupidaja Karin Roosimägi, päevakeskus-hooldekodu juhataja Helle Kuldmaa (ühtlasi tervisekeskuse nõukogu liige) ja abivallavanem Aare Matiga tutvumas Röpina Haigla ning Piigaste pansionaadiga. See oli väga õpetlik sõit, mis näitas, et Piigaste ja Röpina on meist sammujagu ees.

Peame Otepääl kiiresti oma probleemid selgeks saama ja kiiresti tegutsema, et riigilt tervisekeskuse arendamiseks raha saada. Valgamaale jäävad kolm keskust, kus selliseid teenuseid hakatakse suuremas mahus osutama.

Otepää meedikud on abivalmina aitamas

Sattusin ühel õhtul sellisesse olukorda, et vajasin pärast mitmeid tunde valude kannatamist arstiaabi. Hädaabi number on 112. Sealt võib vahel oi-oi kui koledat ja solvavat sõimu kuulda saada. Ent valu sai hirmust võitu. Helistasin!

Õnneks oli vastaja sõbralik ning pärast mõningat riskisütlust lubaski ta saata kiirabi. See saabus ka kohe. Brigaad koosseisus Anneli Teemant, Anu Talvik ja Tiit Naan, oli väga abivalmis, hooliv ning tegutses kiirelt ja tulemuslikult.

Soovin lihtsalt ja siiralt tänada sel korral valves

Siiralt tänades kõiki SILVIA LASTING-LÄNIK

Tänuavaldus Otepää Hooldushaiglale

Oleme väga tänulikud Otepää Hooldushaigla juhatajale Kai Irdile ja doktor Kaja Aidlale, kasa arvatud kogu hoolduspersonal: Kaja Vainula, Meeli Pukk, Mallis Pahapill, Triinu Aaliste, Heli Elbson, Ülle Kaarna, Lea Pihelgas, Maie Kroon, kes on minu ema Helga Mürk'i eest hoolt kandnud.

Eriti tahan tänada doktor Kaja Aidlat, kes kogu südamega töötas minu ema tervendamise nimel, et päästa teda elule, kui ema toodi Hellenurme Hooldekodust augustis hooldamatuses tekkinud lamatisega (rusikasuurune mädanev auk seljas) Otepää Hooldushaiglasse.

Alguses ei julgenud doktor Aidla emale elulootust andagi, sest inimene mädanes elusalt – oli tekkinud sepsis. Kuid ta lohutas mind, lubades anda endast parima. Ja tõesti, ta seda tegi, käies ema haava ravimas ka nädalavahe-tustel. Ning ta ravis haava täielikult terveks.

Väga südamliselt tänan talle ja kogu personalile.

Tänuga tütar Lea

Tänuavaldus

Suur tänu perearst Evi Lillele ja õde Mari Treufeldtile, kes on meile alati väga lahkelt nõu ja ganud ja abi andnud!

Heili ja Tarmo Alber

Otepää Päevakeskus

kutsub kõiki
Otepää Kultuurikeskusesse
teisipäeval, **25. novembril** kell 15.00

KADRIPÄEVA PÄRASTLÖUNALE

Naeruteraapia
Muusikat teeb ansambel Lycille
TASUTA!

Otepää Päevakeskus

korraldab teisipäeval,
2. detsembril kell 11.00

Kultuurikeskuses

klaasimaali kursuse.

Materjalid meie poolt. Tasuta.

Senioride kogu

PUHKEÕHTU

Toimub **28. novembril** algusega
kell 18.00 Otepää Kultuurikeskuses.

Tants.

• Sõna sekka Otepää joogiveest ja tsentraalküttest.
Külla tuleb Otepää Veevärgi juhataja Enn Sepma.

KULTUURIKALENDER

P. 23. nov. kell 20.00 Otepää Kultuurikeskuses Otepää vallas sündinud lastele **sünnikirjade pidulik kätteamine**.
Olete kõik oodatud.
sirje.ginter@oteppaa.ee 50 97 795

T. 25. nov. kell 15.00 Otepää Kultuurikeskuses **Kadripäeva Pärastlõuna**. Naeruteraapia. Ansambel "Lycille"
Helle Kuldmaa. Tel. 5516418

N. 27. nov. kell 20.00 Otepää Kultuurikeskuses KINO - **Detsembrikuumus**. Põnevus. Alla 12a. mittesoovitav.
Pilet 20,- annika.roosnupp@oteppaa.ee, tel. 7655212

P. 30. nov. kell 15.30 Otepää keskvaljakul **ADVENDIAJA ALGUSE TÄHISTAMINE** ja küünalde süütamine.
Ootame kõiki Otepää karupäkapikke ühisesse tantsuringi.

• **PL Muusikute Toetusfondi Advendikontsert**
Otepää Kultuurikeskuses **kell 16.00**
Pille Lill (sopran), EMTA Keelpilliorkster

• Avatakse MTÜ "Karukäpp" soojade kudumite näitusmüük. Kohvilaud, kontsert tasuta
sirje.ginter@oteppaa.ee

N. 4. dets. kell 20.00 Otepää Kultuurikeskuses N. KINO- **Keskkoolumuusikal: Lõpuklass**. Koguperefilm.
Pilet 20,- annika.roosnupp@oteppaa.ee, tel. 7655212

R. 5. dets. kell 19.00 Otepää Kultuurikeskuses. **KONTSERT "MILONGA TANGUEADA"** (Lugu tangost). Tangolaulude kava A. Piazzolla loomingust.

Triin Ella - laul, tekst; Sirje Mõttus - nupakordion;
Meelis Milli - viiul, kitarr; Toivo Unt - kontrabass
Andrus Lillepea - löökpillid
Pilet 100.-/125.-

Eelmuük Otepää Kultuurikeskuses (E-R 9.00-13.00, 5615 3357, Ene Raudsepp), Otepää Turismiinfokeskuses või tund enne kontserdi algust kohapeal.

T. 9. dets. kell 12.00 Otepää Kultuurikeskuses **Kogupere jõululavastus "Päkapikud-kokad ehk oodates Oodot"**.

Mängivad: **Päkapikk Aadu** - Kaido Rannik, **Päkapikk Eedu** - Kristo Toots
MIKSTEATER <http://miksteater.blogspot.com/2008/09/hoo-aeg-2008-2009-kevad.html>

Pilet 25,-
Eelmuük Otepää Kultuurikeskuses (E-R 9.00-13.00, 5615 3357, Ene Raudsepp) või tund enne etendust kohapeal.

R. 12. dets. kell 17.00 Otepää Kultuurikeskuses. **Ansambel "Relami" jõulukontsert**.
annika.roosnupp@oteppaa.ee, tel. 7655212

P. 14. dets. kell 13.00 Otepää Kultuurikeskuses. **Eakate jõulupidu**.
Esineb ansambel "Noorkuu"
annika.roosnupp@oteppaa.ee, tel. 7655212

L. 20. dets. kell 20.00 Otepää Kultuurikeskuses. **"Tantsuga talve" ansambel "Apelsin" saatel**.
Riietus daamid "Lumehelbeke" ja härradel "Nääri mees"
Avatud puhvet.
sirje.ginter@oteppaa.ee, tel. 5097 795

P. 21. dets. kell 10.00-16.00 Otepää keskvaljakul. **TALVEPEALINNA TURG**

Otepää noormuusikud esinesid Tartus ja Viljandis

Käesoleval aastal tähistab Eesti muusikakoolide katusorganisatsioon Eesti Muusikakoolide Liit 15. aastapäeva. Sel puhul toimub 23. novembril Tartus Vanemuise Kontserdimajas kontsert, mis kannab koondpealkirja "Orkester".

Kuna üritusest soovis osa võtta ootamatult palju koole ja õpilasi, antakse seekord esinemisvõimalusi ainult suuremate koolide orkestrikoosseisudele ning ühendatud kollektiividele. Otepää Muusikakooli õpilased astuvad üles Lõuna- Eesti Noorte Puhkülliorkestri koosseisus ning muusikakoolide puhküllimängijate koondorkestri ridades.

Et kõik muusikakoolid ja võimalikult paljud noored muusikaõppurid saaks EML 15. sünnipäevast osa, korraldati kontserdid ka regioonides. 8. novembril toimus Viljandi Pärimusmuusika Aidas Lõuna-Eesti regiooni kontsert, millele iga kool sai välja panna oma parimad kollektiivid. 12 muusikakoolist kokku kogunenud 270 muusikaõppurit sisustasid kolm tundi kestnud väga vaheldusrikka kontserdi. Otepää Muusikakooli esindasid vaskpilliansambel, plokklöödian-sambel ning koondorkestris osalenud viuldajad. Kõik õpilased võtsid osa ühisest lõpuloost, milleks oli kohapeal õpitud rahva-

muusikateos. Kontserdile järgnenud korraldajate tänuavalduses ütles Viljandi Muusikakooli direktor Tonio Tamra: "Kolm tundi ilusat muusikat tegi õhtu kauniks ja mõjus selliselt, nagu ei olekski raskeid aegu majanduses."

TUULI VAHER

Superstaaride tuleproov Otepää Gümnaasiumis

7. novembri õhtul täitus meie koolilõbusa meluga, sest see oli õhtu, mil lavale astusid ainult staarid ja superstaarid. Toimus "Playback" – üritus, kus jälgendatakse kuulsusi.

Õhtu juhatasid sisse alati provokatiivsed ja säravad Grete Kõiv (11.B) ja Henri Mündi (10.A). Kui lõpuks suure sagina saatel esinemisjärjekord loositud sai, tutvustati ka žüriid. Õpilaste esindaja oli Gert Kautlenbach (11.A), õpetajate eest oli väljas Pille Lassmann ja väljastpoolt kooli olime seekord külla kutsunud OG vilistlase Heiko Heituri. Lava taga harjutati sel ajal veel viimaseid sammukombinatsioone ja meisterdati puuduvaid detaile, samuti pandi kõrva taha kriteeriumid, mida žürii esinemise juures hindab.

Ja oligi aeg esimestel vapratel ja ilusatel üles astuda. 7.B, 8.B ja 7.A klassi segavõistkonnana kirgi sütitav etteaste oli peo alustamiseks suurepärase ja õnneks leidis ka laval toimunud armukolmnurk õnneliku lõpu. Kordamööda astusid lavale nii Avril Lavigne, 42GO, Rihanna kui ka väga tõetruu grupp Y.M.C.A 6.B klassi esituses.

Vahepeal said žürii liikmed ka oma arvamust avaldada ja jagada kasulikke nippe, kuidas oma etteaste veel nauditavamaks muuta. Ka

pealtvaatajate hulgas oli neid õnnelikke, kes said öelda, mida nemad laval toimuvast arvasid. Eriliselt jäi meelde 9.B klass, kelle esituses nägime ansambli Kala ülipopulaarset lugu "Buratino". Lisaks pilkupüüdvatele kostüümidele ja kaasahaaravale esitusele lõpetasid nad oma etteaste ka omamoodi tuleshow'ga. Kirsiks tordil oli lühike ja lõov etteaste 11.B klassi võistkonnalt, kelle nägemust klaverimängust etendasid noormehed Siim Lassmann ja "Freaking Brothers" – Toivo Tammekivi ja Ardi Uprus. Väga julge ja omapärane ning tõepoolest sõna otseses mõttes lõov esitus tõi neile ka esimese koha! Küsimusele, mis ajendas neid nõnda julget etteastet tegema, vastas noorsand Tammekivi: "Kui nalja ei tehta, tuleb ise seda teha!"

Kõik esinejad said auhinnatud ja parimad kuldmedalitega pärjatud ning kui viimased õpilased koolimajja jõudsid, oli disko DJ Roberti juhtimisel juba alanud.

Taoline üritus arendab noorte fantaasiat ning annab tulevaseks eluks nii mõnegi kasuliku oskuse – kasvõi esinemis- ja väljendusjulguse, milleta kaasaegses maailmas on raske hakkama saada.

OG õpilasesinduse president GRETE KÕIV

Tagasivaates Otepää kirikust ja edasisest uue õpetajaga

Kirik oma kõrge torniga äratav tähelepanu nii linna saabujates kui ka aegajalt kohalikes. Kindlasti on kirik ning pastoraadis olevad liputuba ja suusamuuseum esimene vaatamisväärsus turistile.

Suvel on kirik avatud tööpäevadel kõigile teeliste. Peale turistide käis uudistamas ja hingerahu otsimas ka linlasi.

Suveperioodil toimusid kirikus kord kuus Pille Lille toetusfondi korraldatud hingemuusika kontserdid. Esinesid nimekad eesti artistid, sissepääs oli sümboolse hinna eest. Kuulajateks olid vaid üksikud pensionäridest püsikülastajad.

Pärast eelviimast kontserti peaaegu tühjas kirikus küsis Pille Lill, kas on mõtet jätkata? Samas oli ta kurb Otepääl muusikaga tegelevate inimeste pärast. Vastupidi tõsise muusika kontsertidele oli kirik Koit Toome esinemisel rahvast täis.

Igal aastal 4. juunil tähistatakse ülelinnalise ettevõtmisena eesti lipu aastapäeva. Ees on lipu 125. sünnipäev, milleks juba ettevalmistus käib.

Viis aastat järjest on Paul Vesterstein finantseerinud kodulinlaste jõulusupi-seljanka keetmist. Teade ürituse kohta on avaldatud teadetahvliel.

Sügiseti oleme valmistanud Vihti kiriku raha eest toidupakke lasterikastele peredele ja teiste-

le abivajajatele. Nii on ka käesoleval aastal. Pakid said sõprade abiga peredele toimetatud.

Vähemalt kord kuus käivad koguduse pensionäridest liikmed teehommikutel. Peaaegu 20 aastat on tegutsenud kirikukoor. Pidevalt on ristitud lapsi, leeritatud ja laulatatud noori üle Eesti. On toimunud ka igaaastased kuldleerid.

Kirikuraamatustest nähtub, kui rohkearvuliselt ristiti, leeritati ja laulatati kaasinlasi. Täna on nendest paljud lõpetanud kirikuga suhtlemise. Kel puudub aeg, rahulolematuse õpetajaga vm.

Pärast õpetaja Jüri Stepanovi manalasse minekut jutlustasid asendusõpetajad. Täna on tööle asunud noor õpetaja-praktikant Marko Tiirmaa.

Aktiivselt tegutseb koguduse juhatus esimees Jaan Uiho, kelle ettevõtmisel on vana surnuaed saanud uue ilme.

Koguduses toimub teisigi üritusi. Loodame, et uue õpetaja tööleasumisega taastab mõnigi inimene oma suhte kirikuga.

Õpetaja Jüri Stepanovi elutöö (talvekiriku ehitus, lipu- ja J.Hurda toa loomine jne.) jäädvustamiseks vajame kaasinlaste rahalist abi. Annetust teha ja liikmemaksu maksta saab pangas arvele 10202008006001.

HELLE MÖLDER

Otepää vabatahtlik diakooniatöötaja

Ei ole paremaid, halvemaid aegu
on ainult hetk, milles viibime praegu...
/Artur Alliksaar/

Puuetega inimeste päeva tähistamine

toimub
esmaspäeval, **1. detsembril**

Otepää Kultuurikeskuses
algusega kell 12.00.

Kavas on

- Tervituskõne vallavanem Meelis Mälbergilt,
- tantsuline-muusikaline etteaste Pühajärve kooli õpilastelt,
- tantsib Valgjärve pereemade showtantsu rühm Õietolm,
- lõõtsa mängib ja laulab Kadri Laube.

Sööme kringlit ja joo me kohvi. Oodatud on kõik puuetega inimesed, nende pereliikmed, sõbrad ja abistajad!

Meeldiva kohtumiseni!

Marika Ein

TALVEPEALINNA TURG

Otepää keskväljakul

avatakse **21. detsembril** kell 10.00 ja
suletakse 16.00.

Kauplemine on oodatud müüjad, kes pakuvad külastajatele kaunist käsitööd, meeldivaid kingitusi kingikotti ja kauneid jõulukaunistusi.

Talunikud veeretagu kohale mee-, kurgi- ja kapsatünnid, kartulitest, õuntest ning lihast rääkima. Perenaised tulgu pakkuma hõrke küpsiseid, lõhnavat leiba ja kodust verivorsti ning teed.

Oodatud on kõik ettevõtjad, kes rikastavad meie kõigi jõululauda.

Turul kauplemiseks palume soovijatel registreerida telefonil 5332 6679
(müügikohtade arv on piiratud.)

Tänavune jõulukuusk jõuab Otepäele pühapäeval

Umbes 20meetri puu tuuakse Arulast Andres Arro Väljaotsa talu maadelt. Jõulupuud loodetakse keskväljakule püsti saada pühapäeval, 23. novembri õhtuks.

Talvepealinnas on juba alanud sini-valgete jõulukaunistuste paigaldamine, see töö lõpetatakse esimeseks adventiks.

OT

Otepää Vallavalitsus annab teada, et 27. detsembrini

saab vallavalitsusele esitada ettepanekuid, kellele anda **Otepää valla Aukodaniku tiitel ja Otepää Aumedal**.

Ettepanek peab sisaldama eluloolisi andmeid ning põhjendust, miks kandidaat Aukodaniku või Otepää Aumedali kavaleriks esitatakse.

Ettepanekud palume esitada märksõnaga

"Aukodanik" varustatud ümbrikus aadressil:

Otepää Vallavalitsus, Lipuväljak 13, 67405 Otepää.

LC Otepää

annetuste konto: 10220089190015
abivajajateni jõutakse: 56 807 007

Isadepäev Pühajärve kooli moodi

Isadepäeva auks tegime meie 10. novembril peresporti. Pühajärve koolile on käesolev õppeaasta olümpialikumise aasta. Niisiis, enne sportima asumist laulsime oma kooli olümpialaulu, mille esmaettekannet oli juba 1. septembril (autorid õp. Lii ja Eve).

Ja siis asusid kõik võistlustulle. Individuaalne võistlus lapsevanematele koosnes kolmest alast: kuulitõuge, hoota kaugushüpe ja täpsusvisse. Tulemused: isad – I koht Rain Kimmel, II koht Mati Lüdimois, III koht Toomas Kiho; emad – I koht Kristiina Kopli, II koht Triinu Aaliste, III koht Marianne Mägi. Järgnesid lõbusad kogu pere võistlused.

Õpilasmavalitsus, kes seisis hea, et ettevõtmine tervikuna laabuks, tegi kokkuvõtte: meil on nii lahedad vanemad!

EVE KOSER

Isadepäev Pühajärve lasteaias

Pühajärve lasteaiapäev ei unusta kunagi ühtegi tähtpäeva. Ka sel aastal peeti meid isadepäeva eel mees. Seekord korraldati tavapärase peo asemel Aura veekeskuse ühiskülastus. See kujunes tõeliseks pereürituseks, sest kutsutud olid kõik emad-isad ning õed ja vennad.

Kogu seltskond nautis õhtut: emmed lobisesid sooja lastebasseinis, isad valvasid ja julgustasid liitorudest laskujaid ning vanemad õed-vennad näitasid väiksematele ette, mida, kus ja kuidas teha saab. Paljudele, sealhulgas ka minule, oli see esimene kord Auras sulistada. Koolieelikud tundsid end nagu kalad vees – kohe näha, et kohalikus ujulas õpitust on kasu olnud.

Nagu igas lõbusas tegevuses, nii ka selle puhul möödus aeg kiiresti. Õhtu lõppes limpsi ja suupistetega veekeskuse kohvikus, kus iga lasteaialaps andis oma isale üle endavalmistatud meened. Nii sain minagi uue kirju lipsu ja konnadega seinapildi.

Kui lapselt küsida, mida ta tavaliselt isaga koos teeb või teha tahaks, siis mainitakse vastuses tihtipeale aktiivseid tegevusi, nagu muramine, rattaga sõitmine, ujumine, jalgpalli mängimine jms. Seega sobib veekeskuses veedetud õhtu isadepäeva tähistamiseks ideaalselt. Eriti meeldis lastele, et kõike seda sai teha koos talle tähtsate inimestega – pere ja sõpradega.

Tuhat tänu kasvatajatele, et võtsite vaevaldada ja osaleda sellel toredal pereüritusel.

TOOMAS KIHO

Ave Kruusmaa graafika näitusmüük

Pühajärve Puhkekeskuse konverentsisaali fuažees (III korrus).

AMETLIK INFO

Palupera vallavalitsuses

07.11.2008:

- Väljastati kasutusload Hellenurme külas Mõisa aia kinnistul Lõuna-Eesti Hooldekeskuse elukorpusele nr 4 ja olmehoonele.
- Väljastati ehitusluba OÜ Jaotusvõrgule Makita külas Aasla 10/04kV mastalajaama, 10 kV õhuliini ja 0,4kV maakaabelliini väljajamamiseks.
- Lubati vallavanemal sõlmida 2008/2009 talveperioodiks lepingud lumetõrjetööde teostamiseks FIE Vahto Sikkuga, FIE Jaanus Juhkam Jaanimäe taluga, Tasemix OÜ-ga ja OÜ Palupera-Agroga.
- Lubati vallavanemal sõlmida leping valla teeäärse võsa raietöödeks vastavalt hanke lähteülesandele FIE Aivo Lillpuuga.
- Anti kaks ühekordset toetust kogusummas 600 krooni, üks toetus lapse prillide ostuks 703 krooni ja neli ravimitoetust kogusummas 1445 krooni.

Palupera vald

koostab üldplaneeringut

Palupera Vallavalitsus on sisuliselt alustanud valla üldplaneeringu koostamist. Üldplaneeringuga paralleelselt viiakse läbi ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Planeering ja KSH algatati Palupera Vallavolikogu 25. mai 2008. aastal otsusega nr 1-1/29 „Palupera valla üldplaneeringu koostamise ja üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Üldplaneeringu koostamist konsulteerib ja keskkonnamõju strateegilist hindamist viib läbi planeerimis- ja keskkonnakorraldusfirma Hendrikson&Ko OÜ.

Koostatava üldplaneeringuga põhiülesanne on määratleda omavalitsuse ruumilised arengusuunad, võttes aluseks olemasolevate ja perspektiivsete ressursside parima kasutusviisi. Üldplaneeringuga pannakse paika erinevate maa-alade paiknemine ja iseloom vallas – kuhu jäävad elamu- ja tööstusala, kus asuvad väikeelamud ja korruselamud; kus hakkavad paiknema tootmismaad ja äripinnad; millised alad jäävad kandma puhkefunktsiooni; kuhu jäävad metsa- ja põllumaad. Planeeringu koostamisega paralleelselt hinnatakse mõjusid, mis võivad tekkida planeeritud tegevuste elluviimisel ning töötatakse välja leevendavad meetmed. Üldplaneeringu tulemusel töötatakse välja maa- ja veelade üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, mis saavad konkreetseks aluseks detailplaneeringute koostamisele detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel (tiheasustusaladel) ning projekteerimistingimuste väljastamisele hajaasutuses.

Üldplaneeringu kehtestamisel ei muutu praeguse maaomaniku jaoks otseselt midagi, praegust maa-alade kasutusotstarvet ei muudeta kohe. Maaomanik saab maa-alade kasutada praegusel sihtotstarbel seni, kuni ta seda soovib. Samuti ei kaasne üldplaneeringuga sundvõrandamisi ega muid järske samme. Küll aga on hilisema arendustegevuse käigus kohustuslik arvestada üldplaneeringuga kavandatud arengusuundi.

Üldplaneeringust peab saama piirkonna elanike, ettevõtjate ja teiste huvigruppide ühine, piirkonna maa-alade edasist kasutamist sätestav kokkulepe. Seetõttu on äärmiselt oluline erinevate huvigruppide osalemine üldplaneeringu koostamise protsessis. Planeeringu koostamise käigus toimuvad töökoosolekud, seminarid, arutelud elanike ja potentsiaalsete arendajatega. Esimene avalik töökoosolek teemal „Valla väärtuste väljaselgitamine ja kaardistamine“ on kavandatud läbi viia detsembrikuus. Teated töökoosolekute ja arutelude toimimise aja ja koha osas ilmuvad eelnevalt nii maakondlikus lehes, valla lehes kui valla kodulehel. Ootame Teie aktiivset osavõttu üldplaneeringu protsessist, sest puudutab ju üldplaneeringuga kavandatu valla elanikke ja maaomanikke kõige enam.

Täpsemat informatsiooni üldplaneeringu kulgemise kohta on võimalik saada Palupera Vallavalitsusest (vallavanem Terje Korss, tel 7679 501, terje@palupera.ee) ning Hendrikson&Ko OÜ (Marika Pärn, tel 7409 802, marika@hendrikson.ee). Kõik ettepanekud ja arvamused on teretulnud!

OÜ Hendrikson&Ko planeerimisspetsialist Marika Pärn
Palupera vallavanem Terje Korss

Talveperioodil 2008/2009 teostavad lumetõrjetöid Palupera valla teedel Tasemix OÜ, FIE-d Jaanus Juhkam ja Vahto Sikk.

Kergliiklusteed hoiab lumevabad OÜ Palupera Agro. Lepingujärgselt kuuluvad teed lumest puhastamisele vajadusel kuni 24 tunni jooksul. Teede osas, mille lumetõrjet kohalik omavalitsus ei finantseeri, tuleb töö tellijal tasuda ise vastavalt kokkuleppele teostajaga.

Võimalus on esindajate poole pöörduda, kui on soov lumetõrjeteenust osta (Tamura Tammi tel. 5053 426, Jaanus Juhkam tel. 5138 949 ja Vahto Sikk tel. 5185 810). Selleks on aga kasulik teada tee, millest juttu tuleb, nimetust ja numbrit. Kel see veel teadmata, võta ühendust maakorraldaja Tõnu Kukk'ega 7679 504 või e-post: palupera@palupera.ee.

Palume mõistvalt suhtuda ja vaadata üle teede registrisse kuuluvate erateede äärne võsa. Teele langev võsa lõhub suure masina, seetõttu jääbki see teelõik siis lumetõrjeta.

SÜNNID

Charlotte-Victoria Mägi 28. oktoober
Hanna Uuemaa 06. november

Põrgulised lahingu eel.

Paintballi võistlusel

29. oktoobril kogunesid paljud Hellenurme noored, et võtta noortekeskuse noortega vaheajast viimast. Täpsemalt oldi valmis minema lahingusse – paintballi lahingusse Valga noortekeskuse kutsel. Valga poole startis kaks meeskonda, osa neist asus teele Karli Pastaku bussiga ja teised jälgisid bussi oma autoga. Enne võistlust mõtlesid mõlemad meeskonnad endale nimed.

Ühe võistkonna nimeks sai Ringtee ning teine võistkond nimetas ennast Põrgulisteks. Valmisid ka vastavad lipud.

Kohale jõudes oli paljudel närv sees, sest mängisime paintballi esmakordselt. Ohutusnõuded selged – mindi lahingusse. Kõlasid bussiga ja teised jälgisid bussi oma autoga. Enne võistlust mõtlesid mõlemad meeskonnad endale nimed.

vastastega peetuid lahinguid sai kell juba palju ja väljas läks pimedaks. Otsustati jätkata järgmisel päeval. Meie mõlemad võistkonnad pääsesid edasi, et osaleda ka järgmisel päeval.

14 võistkonna hulgast sai Ringtee meie parima koha – viienda. Koju sõitsime positiivsete emotsioonidega.

JAAK JUSKE

Tagasi loodusesse – Pokumaale

Kõige suurem kunstnik on loodus ise. Pokukoja looduse kunstiteoseid said imetleda Palupera põhikooli pikapäevakooli lastest kõik 1.-5. klasside õpilased. Eelnevalt sai koolis uuritud Edgar Valteri „Pokuraamatut“, tutvutud pokude hingeelu ja igapäevaste toimetustega. Meie rännak Pokumaale algas külastuskeskuse keldrikorrukselt. Koos giid Üllega saime aimu kunstnik ja kirjanik Edgar Valteri imepärasest maailmast. Kahjuks sai andeka mehe elutee siin maistel radadel otsa ja tema seitsme aasta pikkune töö Pokumaa kavandamisel jäi pooleli. Vähe oli inimesi, kes tollal uskusid selle maa loomise ideesse. Õnneks on ajad ja suhtumised muutunud. Looduse võluväravad on avatud, kuulata ja

näha on siin palju. Ringkäigul pokukoja suutis giid meeldivalt üllatada 4. klassi pois Tanel, kes tegi nähtust kokkuvõtte: „Sisu sel majal on suurem kui välimus.“

Läbi nelja korruse jagus igasse tuppa tegevust, meisterdamist, ehitamist, vaatamist, kuulamist või lihtsat mõnusat äraolemist. Iga õpilane leidis endale meelepärast tegevust. Katusekambris muinasjututunnis saime aimu lohede imepärasest maailmast. Elevust tõi ka pokukostüümidega ringi liikumine.

Pokumaa külastuskeskuse lähedalt saavad alguse nii suur kui ka väike taimede tundmaõppimise rada. Kui tahad midagi uut näha, tuleb ikka tuttavad rajad üles otsida. Ka Edgar Valteri Pokumaa Põlvamaal.

RELIKA KALBUS

Hei-hei kõik väiksed ja suured tantsusõbrad!

Olete oodatud 29. novembril Nõuni kultuurimajja, PÄKAPIKUDISKOLE, et koos tähistada advendiaja algust. kell 18-22 – disko noorematele päkapikkudele, Plaati keerutab DJ Bobo. kella 22 – disko veidi vanematele päkapikkudele.

Pilet 25 krooni.

Stiil: soovituslikult päkapikukil.

Kinoskäik Tartus

Koolivaheaeg sai 27. oktoobril toreda alguspunkti. Külastasime Avatud Hellenurme Noortekeskuse noortega Tartus Lõunakeskuses 4D AHAA elamuskinno, kus näidatakse kahte filmi – „Vana kaevanduse saladused“ ja „Kosmoseralli.“ Meie läksime vaatama või oleks parem öelda – kogema filmi „Vana kaevanduse saladused“.

Filmi vaadates pidid peas olema prillid, mis muutsid pildi ruumiliseks. Sai ehmatatud ja naerdud. Põnevaks muutsid filmi ettearvamatud olukorrad, katkised raudteerööpad, suure kiiruse ajal näkku puhuv tuul ning riideid ja nägu märjaks pritsiv vesi. Oli omamoodi kogemus ja samas huvitav viis sisustada oma päras-tiõunat.

MARIA ja HANNA VOOLAID

Kakuke Kundas

See on teater, mis seob

ja ühte liidab meid siin

Kunda klubis, kus festival on hoos...

Need lauluread liitsid meidki, Palupera põhikooli teise klassi õpilasi. Kuus etenduse „Kakuke“ tublit näitlejat – Triin, Gretten, Andre, Janno, Kerttu ja Angeelika – pidasid vastu kaks pikka päeva, 24.-25. oktoobril, Kunda Linna Klubis „Väikese lava“ festivalil.

Kahe päeva jooksul vaatasime huviga seitset 1.-6. klasside näiteringide erinevat lavastust. Külastasime Kunda tsemendimuseumi ja Rohelist Energiat tootvat hüdrolektrijaama. Muuseumis meeldis meie õpilastele ronida suurde pöördahju ja võrrelda oma käejälje suurust eesti tuntud inimeste tsemendisse vajutatud käejälgedega. Konguta bussijuht Aavo sõidutas meid mere äärde. Koos Konguta kooli teise klassi õpilastega otsisime ilusamaid merekarpe, värvilisemaid kive, jälgisime suuri kaubalaevu ja imetlesime valgevahuseid laineid.

Esimese päeva üleliigne energia sai välja tantsitud sõprusõhtu diskol. Tuju oli kõigil hea. Uni Kunda gümnaasiumi klasisiruumis oli kõigil kiire tulema. Uus päev algas lõbusa rongkäiguga klubisse. Pärast lõunasööki ootas meid ees pikk-pikk bussisõit kodu poole. Ohtul selgus, et Suurt ega Väikest Karoliinet meil võita ei õnnestunud. Aga preemia sai Triin Tiimann Kakuke osakaaslaste eest.

Kiitus tublidele ja vapratele teise klassi näitlejatele, kes esindasid edukalt Palupera kooli. Teise klassi õpilased ja õpetaja Relika tänavad lahkeid toetajaid – Palupera ja Konguta vallavalitsust, kes võimaldasid meie näiteseltskonnale majutuse, toitlustamise ning sõidu Kundasse.

RELIKA KALBUS

Terviseklubi „Naerata“

ootab huvilisi igal reedel kell 19.00 Hellenurme maakultuurimajas, kus esialgselt:

Võimlemine

Tutvume Denas- ja Kardiodenas aparaatide kasutamise võimalustega, õpime punktmassaaži, mõõdame vererõhku

Võimalus treenida käimisrajal

Lihasmassaaži võimalus kolmapäeval ja reedel

Kord kvartalis külastab meid lektor, kes räägib tervenemisest looduse abiga ja veedame samas piduliku õhtu teelauas, kuhu kutsume ka esinejaid.

Edaspidi on plaanis veel palju huvitavat.

Info: 5662 2044, 7669 030 Elsa

5590 1675 Tiina

Olete oodatud 12. detsembril kell 20 Hellenurme

PEREÕHTULE

Tantsuks mängib kahemehebänd Sulatsõ Võrust. Võta kaasa hea tuju ja midagi meeldivat lauale. Oodata on üllatusesinejaid ja palju, palju huvitavat.

Pilet 60 krooni

Info 5662 2044

Avatud Puka noored tunnevad muret süveneva koolistressi pärast

3. novembril toimus Puka Rahvamajas kohalike noorte ja otsustajate kohtumine „Noored võtavad sõna!“. Kohtumist juhtis Euroopa Noortenädala koordinaator Valgamaal, Puka Avatud Noortekeskuse noorsootöötaja Siiri Liiva.

Kohtumisel oli 11 osalejat, nende hulgas ka Puka vallavanem Heikki Kadaja, vallavolikogu liige Irja Sõnum, Puka Keskkooli õppealajuhataja kohusetäitja ja huvijuht Liidia Saarmann ning Puka Lasteaia juhataja Tiina Trees. Arutleti kuuel etteantud teemal: noored ja töö, noored ja info (meedia), noored ja tervis, noored ja mitte-formaalne haridus, noored ja vähemad võimalused ning noored ja omaalgatus-osalus.

Noorte tööhõivest rääkides leiti, et konkurentsivõimelised noored lähevad maalt ära linna, tekitades kvalifitseeritud tööjõu puuduse. Samuti leidsid noored, et kooli kõrvalt ei ole võimalik taskuraha teenida. Lahendustena pakuti välja rohkem koostööd kooli ja ettevõtjate vahel, innovaatiliste maaettevõtete loomist ning rohkem organiseeritud noorte töövaldkonnas.

Noorteinfo levikus hinnati interneti peamiseks infoallikaks noorte jaoks. Samas pakuti, et Puka valla noortele kohalikest ja maakondlikest üritustest info jagamiseks võiks koolis tegutseda kooliraadio. Ka leiti, et noorte teadlikkus Euroopa Liidu alal on nõrk ning seda võiks koolis arendada EL-i alaste infotundidega, kus keegi tuleb väljastpoolt loengut pidama.

Noorte tervise valdkond tekitab võrdlemisi palju diskussiooni. Noorte peamiseks mureks oli koolistressiga seonduv – ühelt poolt pingelised koolipäevad, teisalt ka koolivägivald. Noored leidsid, et vaimset vägivalda tekitavad nii õpilased kui õpetajad. Peamiseks puuduseks peeti koolipsühholoogi puudumist ning probleemide eiramist, nendega mittegelemist. Lahendusena pakuti erapooletu koolipsühholoogi palkamist ning koolituste ja nõustamise läbiviimist nii õpilastele kui ka õpetajatele.

Puka valla noorte vähematest võimalustest rääkides juhtis tähelepanu elukoha kaugusele keskustest ja kehvale transpordivõimalustele. Lisati paljude noorte majanduslikud võimalused, mis ei võimalda kõrgkooli õppima minna või ka näiteks kultuuriüritustel osaleda. Olulise lahendusena pakuti infrastruktuuri korrastamist maapiirkondades ning eelarvamusteta suhtumist noortesse!

Mitteformaalse hariduse üle arutledes üritati kõigepealt mõistet ennast lahti harutada. Kui jõuti selleni, et tegemist on kogemusõppega, leiti, et Puka valla noor õpib kooliväliselt juurde oskusi, teadmisi ja kogemusi kevadel loodud noortekeskuse tegevustest ning erinevate noorteorganisatsioonide töös osaledes. Lahendusena pakuti koolitusi nii noortele kui ka lapsevanematele ja pakuti foorum-teatri idee.

Noorte omaalgatuse ning osaluse juures tundsid noored head meelt, et seni võrdlemisi passiivseks peetud Puka noored on aegamisi

hakanud läbi noortekeskuse tegevuste aktiivsemaks muutuma. Nii mõningi noor ütles, et kui ta kevadel ei osanud ette näha noortekeskuse tulevikku, on nüüd see reaalsuseks saamas. Noortele meeldib, et noortekeskuses saavad nad oma arvamust avaldada, seda võetakse arvesse ning nad on rohkem kuuldavamad.

Puka vallavanem tõi positiivse näitena noorte koolipargi koristustalgud, mil niideti maha suurem hein, koristati oksad, võeti maha võsa ning tehti parki ka palkidest pink.

Puka Avatud Noortekeskuse idee algatanud noorsootöötaja Siiri Liiva leiab, et selline noorte ja otsustajate ühise laua taha toomine oli selgelt vajalik, iseäranis kohaliku tasandi kitsaskohtadele tähelepanu juhtimisel.

„Kui nendel teemadel piisavalt räägitakse ja neile tähelepanu pööratakse, võib ühel päeval hakata lootma, et need ka lahenduse leiavad,“ sõnas Liiva.

See kohtumine ei jää Puka vallas kindlasti esimeseks ega viimaseks noorte ning otsustajate vaheliseks kokkusaamiseks. Noored väljendasid kohtumise üle suurt vaimustust ja avaldasid soovi vallavolikogus peagi maha istuda, et kohaliku elu küsimuste üle lähemalt arutleda ning oma sõna sekka öelda.

Allikas: Puka Avatud Noortekeskus
e-post: pukaank@gmail.com
tel: 5558 8176 (Siiri)
veeb: http://pukaank.blogspot.com

Isadepäev Puka lasteaia Sipsikute rühmas

„Pidu, pidu, pidu,“ hüüdis Sipsikute rühma Kristjan pärast lõunast und, kui hakati riietuma pidulikesse riidesse. Puka lasteaial on hulgaliselt traditsioonilisi üritusi ning isadepäeva tähistamine kuulub aastaid nende hulka. Peo avasõnad ütles lasteaia juhataja Tiina Trees. Lapsed esitasid isadepäevaks muusikategevuses õpitud laule ning rühmaõpetajatega õpitud luuletusi ja liisusalme.

Isadepäev oli sel sügisel rühma tulnud lastele esimene pidu, millele oli mõnus isa süles kaasa

elada. Pärast kontserti kinkisid lapsed isadele enda joonistatud pildid ja kaardid. Seejärel paluti isad lastega meisterdama õnneratast. Olulise panuse isade lõnga punumisele ümber puupulkade andsid ka lapsed, kes valisid välja endale meeldiva lõnga tooni ning aitasid lõigata lõngast parajad juupid. Tore oli jälgida laste ja isade asjalikku koostööd.

Perede õnnerattad kaunistavad tänagi Sipsikute rühma ruumi akent. Isad ja lapsed ütlesid oma kätetöö kohta ka, et see on nagu ämblikuvõrk ning üks ämblik ole ju õnnetoov putukas. Enne koduteele asumist maiustasid isad ja lapsed puuviljadega.

Sipsikute õpetajad ANNE ja AGNES

Noored loovad kodukohas PANK-i

Käesoleva aasta aprillikuust saadik on aktiivsed ja ettevõtlikud Puka noored ja noortemeelsed alates 11. eluaastast hakanud koos käima ja tegutsema noortekeskuse loomise eesmärgil. „Ma lähen miitingule,“ võib sageli nii mõnigi Puka valla lapsevanem kuulda oma tähtsa ilmega järeltulija käest. Idee kutsus koos noortega ellu 25aastane noorte juhendaja ja noortekeskuse noorsootöötaja Siiri Liiva.

Mis on PANK?

Sõnalühend PANK tähistab Puka Avatud Noortekeskust, mille loomiseks hakati tegema ettevalmistusi aprillis 2008. Noortekeskuse austamiskoosolekuni jõuti augusti alguses, kui 22 asutajaliiget löid MTÜ Puka Avatud Noortekeskuse, leppisid kokku asutamislepingus, võtsid vastu põhikirja, valisid 7liikmelise juhatusse ning 3liikmelise revisjonikomisjoni. Ametlikult registreeriti Puka Avatud Noortekeskus 15. oktoobril k.a. Noortekeskuse tegevustest on 7 tegevuskuu jooksul osa võtnud ligi 70 erinevat Puka valla noort ja noortemeelset.

Sõna saavad noored!

„Noortekeskus on Pukas kauaoodatud asutus. Puka noored on kaua kurnanud Puka igavat elu. 2008. aasta kevadest on noored noortekeskuse tööst ja asutamisest vilkalt osa võtnud. Noortekeskus on andnud noortele võimaluse oma visioonid teoks teha ja mõnusalt aega veeta. Hetkel on kõigi ühiseks sooviks saada noortekeskuse jaoks oma ruumid.“ (Marianne Kurvits, 19aastane, 12. klass).

„Nii, kevadel kutsus Kupi mind Siiri juurde, et arutada noortekeskuse loomist. Muidugi ei tehtud seda kohe, vaid hakkasime mängima lihtsamaid tutvumismänge, kuna Siiri meid kõik ei teadnud. Aegamööda tuli inimesi kokkusaamiseks muudkui juurde. Kokkusaamisi oli ka ikka tublisti. Lõpuks saime ka ANK-i loodud.

Noortekas annab mulle tegevust ja ka suuremat võimalust teiste ja uute noortega tutvuda. Kui me vaid saaksime veel oma maja või ruume, mis oleks ikkagi tihedalt avatud, oleks perfect. Mulle need ideed meeldivad.“ (Arette Riis, 14aastane, 8. klass).

„Puka avatud noortekeskusega oleme teinud palju huvitavaid asju, nt oleme koristanud Puka kooliparki, külastanud teisi noortekaid (Valga, Hellenurme, Tõrva) ja teised noortekad käivad meil külas (Iisaku). Me korraldame ka filmiõhtuid, mis toimuvad peaaegu iga nädal. Suvel käisime Haapsalus noortepäeval, kus saime teha huvitavaid asju ja õhtul oli kontsert. Oleme käinud ka vallavanemaga kohtumas, kus rääkisime, miks me tahame noortekat, mida me sellelt ootame ning rääkisime ka ruumidest, millised need olema peaks. Meil on olnud ka kokkamist, kus tegime salatit ja torti. Pärast sõime ja mängisime ka mõne mängu.“ (Triinu Nurmetu, 14aastane, 8. klass).

„Me saame nõu ja käime kohas, kus me oleme Siiriga kokku leppinud. Puka noortekeskus annab mulle innustust ja soovin, et see ikka püsiks. Ma olen käinud Tallinnas koos noortekeskusega Kultuurikatlas, kus arutasime erinevatel teemadel. Noortekeskusesse võiks tulla arvutid, teleka-, laua- ja muud mängud, et ka neil, kellel pole võimalust, nendega tegeleda saaks.“ (Jost Popov, 15aastane, 9. klass).

„Noortekeskus annab mulle uusi sõpru, näiteks teiste noortekeskuste külastamisel ja ühisüritustel osalemisel. Olen käinud näiteks Hellenurme noortekeskuse avamisel ja Tširguliinas, kus

noored võtsid sõna noortekonverentsil.“ (Hendrik Mekk, 15aastane, 8. klass).

„Noortekeskust on vaja, sest Pukas pole midagi muudu teha ja noortekeskuses saab kokku sõpradega. Kui on noortekeskuse koosolek, siis me arutame asju, mida ette võtta ja mida teeme. Olen käinud Valgamaa noortekonverentsil „Räägi minuga!“ Tširgus. Seal seletasime igasuguseid noorte probleeme, näiteks nagu noored ja töö, noored ja Euroopa, noored ja info. Praegu korraldame näiteks filmiõhtuid. Tahaks, et noortekeskuses oleks ka piljard ja ping-pong.“ (Reeno Sööt, 14-aastane, 8. klass).

Hetkel teravaimaks probleemiks ruumiküsimus

PANK on senise 7 kuu vältel olnud peamiselt tegevustepõhine ning kasutanud oma tegevuseks Puka Rahvamaja ruume. Nüüd, kus noored on täis tegutsemisindu, on kõige teravaimaks ja olulisemaks küsimuseks saanud päris oma ruumide leidmine, kus igapäevaselt tegutseda saaks hakata.

Sel eesmärgil on Puka Avatud Noortekeskuse juhatus otsustanud oma 13. novembril toimunud koosolekul tuua 26. novembril kell 16-18 Puka Rahvamaja II korrusel volikogu ruumis ümarlaua taha vallavalitsuse, vallavolikogu, rahvamaja juhataja, kooli juhtkonna ja kooli hoolekogu liikmed eesmärgiga leida kiiresti vähemalt esialgne ajutine lahendus noortekeskuse ruumipuudusele.

Puka Avatud Noortekeskuse juhatus kutsub ja julgustab kõiki Puka vallas elavaid noori ja noortemeelset, kes soovivad noortekeskuse käivitamisele ja selle tegevustesse oma panuse anda, liituma noortekeskuse vabatahtlikega.

Täpsemat infot Puka noortekeskuse tegevuste kohta leiab keskuse blogist (ehk interneti-päevikust): <http://pukaank.blogspot.com> või saab Siirilt (e-post: pukaank@gmail.com, telefon: 5558 8176).

Jõululaat Aakres

Aakre rahvamajas toimub **20. detsembril kell 9.00**

„Jõululaat“.

Nagu eelmiselgi aastal, ootame laadale hulgaliselt käsitöölisi ja talupidajaid oma näputööde- ja aiasaadustega. Oodatud on suitsuliha ja -vorstimüüjad, samuti hapukapsas ja verivorst. Avatud on kohvik.

Soovime eelregistreerimist, et teaksime kaupjatele vajalikud müügikohad ette valmistada.

Registreerimine telefonil 7693 333 Riina Siik, 5187 285 Lea Madissoo

Puka Avatud Noortekeskus kuulutab välja:

Puka Avatud Noortekeskus „PANK“ kutsub kõiki Puka valla noori kas üksi, koos sõprade või vanematega osalema

NOORTEKESKUSE LOGOKONKURSIL

OSALEMISE TINGIMUSED:

- Kavand peab olema vormistatud A4 paberil.
  - Kavandi tegemisel kasutatavad vahendid, värvid ja joonistusstiil on Sinu enda valida!
  - Kavandite esitamise tähtaeg on 15. detsember 2008
- NB! Kõigi osalejate vaev saab tasuta üllatusauhindadega!**

Küsimused logokonkursi kohta ja noortekeskuse logo kavandid palume edastada järgmistele inimestele kas e-posti, telefoni teel või käsitsi:

REESI RIIS (e-post: ressa15@hotmail.ee, tel: 5637 6198)
MARIANNE KURVITS (e-post: marianne200@hotmail.ee, tel: 551 3190)
MARIANNE KOSK (e-post: mariannekosk@hotmail.com, tel: 5336 3613) Usinat loomeindu!

SÜNNID

Marie-Eliise Everst 05. november

Head valla-elanikud, ettevõtjad, asutused

Sangaste Kihelkonnamuuseumi Selts pöördub teie poole abipalvega. Teadaolevalt toimub 2009. aastal juba 75. Restu spordipäev.

Seetõttu tahame spordipäeva algatajale, Arimäe Haridusseltsile, paigaldada mälestuskivi Harimäe vaatetorni lähiste.

Arimäe Haridusselts loodi 1922. aastal. Seltsi eesmärgiks oli hariduse ja kultuuri levitamine elanikkonna hulgas. Propageeriti isetegevust ning näitemängu, organiseeriti postivedu, et ajakirjad ja ajalehed oleksid kõigile kättesaadavad. Arimäe Haridusselts ostis Restu mõisa laudahoone, mis ühiskondlikult korrastati 1934. aastal seltsimajaks. Samal aastal algatas selts Julius Verniku eestvedamisel Restu spordipäeva traditsiooni.

Siinkohal palume teie abi, et paigaldada mälestuskivi tublidele ja kangetele meestele, kes oma tegevusega on rikastanud kohaliku kultuurielu. Mälestuskivi avamine on planeeritud 2009. aastal 75. Restu spordipäeva eel.

Sobilik maakivi on leitud Mäekülalt. Kivi töötlemine ja tähtede raiumine läheb maksma pea 15 000 krooni. Toetuse saab kanda SEB pank MTÜ Sangaste Kihelkonnamuuseumi Seltsi arvenumbrile 10220057517015. Lisainfo (õhtuti) Heino Kängsepp tel. 7671 337.

MTÜ Sangaste Kihelkonnamuuseumi Seltsi juhatus:
Heino Kängsepp, Jaan Pool, Ester Otrokova,
Aleksel Peterson, Arno Lõhmus

Uhti-uhti, A ja B, algklassid sõitsid Tartusse....

Üks päev enne esimese veerandi lõppu istusid Keeni koolipere nooremad õpilased bussi ning võtsid suurte kaaslaste eeskujul suuna ülikoolilinnaga muuseumide poole. Tunnipikkune sõit moodus mõnuses jutusuminas ning järsku olimegi oma esimese sihtpunkti – zooloogiamuuseumi ees. Paljudest treppidest ülesrühkimise järel võtsid meid vastu kaks rõõmsat giidi. Oi, kui palju huvitavat me nende juhtimisel nägime – jääkaru topist ja kilpkonnasid, gepardit ja hülgeid, suuri merikarpe ja lõvisid, väikese vaala ja elevanti ja hobuse skeletti, linde ja nende mune, kaelkirjakut ja päris elusat madu ka. Väga põnev oli „rotikuningas“, kus palju rotte magama jäädes oma sabad sõlme olid ajanud. Samuti tuli lugemistunnist tuttav ette hahasulgedega vooderdatud linnupesa, raagritsivad, mis TAITSA oksa moodi. Hästi jäi meelde ka see, et Eesti kõige pisem lind on põialpoiss ning maailmaulatuse – koolibri. Tõeliselt tillukesed olid ka nende munad!

Pärast poolteist tundi looma- ja linnuriigis suundusime väikesele kosutavale jalutuskäigule Tartu kesklinna, et otsida üles mänguasjamuuseum. Küll seal toredas roosas majas oli palju, mida uudistada! Pisikestele poistele pakkusid kõvasti jutuainet ühe krooni eest liikuv rong, vanad autod ja lennukid, tinasõdurid ja vanad rattad. Tillukestele tüdrukutele aga nukud ja nukuriided, karud ja laumängud, nukumajad, serviisid ja üleskeeratava mehhanismiga lehud. Samuti saime näha seda, kuidas vanasti nukke tehti ning isegi õpetajad leidsid oma lapsepõlvajast tuttavaid asju. Eluvust tekitasid maja teises osas olevad telekatuttavad – pehmed ja karvased, kapsas Nunnu ja Saamuel Pliuhkam, Buratino ning operaator Kõps, samuti Kunksmoor ja hunt Kriimsilm.

Lõpuks, kui ettenägelikumad ekskursioonilised endale olid mõne suveniiri soetanud, külastasime veel sügisest botanika-aeda. Kõndisime päris ehtsate palmide ja banaaniapuude all, ronisime kõrgele kasvuhooale lae alla kaktuseid uurima ning jalutasime ringi ka õues olevas aias.

Selleks ajaks olid juba nälg ja väsimuski endast märku andnud. Suundusime tagasi bussi poole, kus vahvat reisiseltskonda ootas koolist kaasa pakitud kosutav kohutäis. Pika päeva lõpetas tore koju sõit ning kuhjade viisi huvitavaid kogemusi ja mälestusi.

1.-3. klassi reisiseltskond

Isade perepäev

Parim Paps koos laste Brandoni ja Catharinaga

Mitu aastat on isadepäeva peetud seltsimajas ja Sangaste valla „Parima papsi“ tiitli valiku kinnitanud selleks moodustatud komisjon. Iga sündmus tahab mõne aja pärast uuendamist ja värskendamist. Sündmuse algataja ja eestvedaja MTÜ Kodukant Sangaste ning Keeni kool, Sangaste lasteaed, pensionäride ühendus ja vallavalitsus panid pead kokku ja mõtlesidki välja uudse lahenduse.

Lasteaia kasvandikud ja koolilapsed viisid koju kutsed infoga, et isadepäevale võib tulla kogu perega ja mitme põlvkonnaga. 8. novembril

koguneski päris palju isasid Keeni kooli võimlasse, et koos laste, naiste ja vendade-õdedega võistkondlikest mängudest osa saada. Ühes võistkonnas osales koguni vanaisa!

Kõiki tervitas ja mängu juhtis armas karvane Yeti, kes tõi kaasa tohutul hulgal šokolaadijäätist. Igaüks sai jäätisest kõhu täis süüa ja ka neile pereliikmetele viia, kes koju jäid. Suur, suur tänu AS Balbiinole, kes meile andis „jätsiabi“.

Kokku võitis mõõtu 10 võistkonda neljas võistlusmängus. Pusle kokkupanemine kujunes kõige keerulisemaks ülesandeks isadele. Järgmisena tuli kinniseotud silmadega isad juhendamise teel saada saali ühest otsast teise. Nöörikerimise võistluses osalesid põhiliselt lapsed. Finaaliks jäi võistkondlik teatevõistlus, kus iga osaleja pidi nähtavust piiravate silmatopsidega erinevaid takistusi läbima. Võistkondlikus arvestuses võitis perekond Levin-Milter.

Kuid Sangaste valla parima papsi tiitli andmise otsustas selleks moodustatud komisjon, mis oli viieliikmeline. Sel ajal kui žürii otsust tegi, said kõik ühise laua ääres keha kinnitada, mis oli ka ühiselt

kaetud. Üks kokana töötav isa tõi kaasa uhke ja väga maitsva võileivatordi!

Hea meel oli, et Keeni kooli tüdrukud oskasid tähele panna, kuidas isad lastega koos tegutsesid, kuidas innustasid ja lohusid. Žürii otsustas parima papsi tiitli anda Rando Undrusel, kes vastas eelnimetatud tingimustele kõige paremini.

Tublid olid tegelikult kõik isad ja pered ning tublid on ju ka need isad, kes kohal ei käinud, sest lapse jaoks on tema isa ikka armas ja oluline.

Võistlusi aitasid korraldada ja läbi viia asendamatud Mati Raudsepp ning Gunnar Sarapuu.

Enne kojuminekut said kõik mudilased veel elektriautodega ringi vurada, mille eest oleme tänulikud mittetulundusühingule Hummulü Noortekeskus.

Aitäh teile, kallid isad, kes te näpistasite paar tundi oma kallist ajast ja koos perega lustima tulite. Usun, et laste tänulikud särasilmad ja koos veedetud aeg tegi teilgi südame soojaks.

MERLE TOMBAK

Martide ja kadride erinevustest

Käes on november ja tegemist on aasta kõige pimedama ning hingede kodus käimise ajaga. Ammusest ajast on teada, et novembris liiguvad ringi mardid ning kadrid.

Kes nad siis ikkagi on ja miks nad ringi käivad? Mardid jooksevad ringi mardilapäeval, 9. novembril ning kadrid kadripäeval (25. november).

Käisime meiegi naiste ja lastega santimas. Selleks saime eelnevalt kokku ning rääkisime ja tutvusime kombestikuga. Me ei pea tege ma kõike nii, nagu sajand ja rohkem tagasi, kuid mingeid põhimõtteid võiks ehk teada need, kes sandivad ja need, kes sante vastu võtavad.

Inimeste seas on tekkinud võõristus ja mardisante ei taheta tuppala lubada. Laske ikka sandid sisse – üldjuhul on lapsed enda kostümeerimise ning laulude-mõistatuste õppimisega vaeva näinud. Andide saamine on loomulikult tähtis, kuid vaevast on põhjuseks maiustuste puudus. Käiakse ikka lõbutsemas, koos tegutsemise ja ettevalmistamine on äärmiselt oluline. Peaks just innustama lapsi, see on võimalus, kus lapsed peavad mõtlema, vaeva nägema ning ennast väljendama, nad on nõus loobuma selleks õhtuks

arvutist ja telerist.

Kuna on hingede aeg, siis arvatakse, et mardid ja kadrid on koju käivate esivanemate hinged. Välitööd peaksid selleks ajaks juba lõppenud olema, on tore kõige pimedamal ajal koos midagi lõbusat ette võtta. Lõppenud on aktiivne grillihooaeg, porgand-peet üles võetud ning paras aeg mõned maskid meisterdada ja laulud selgeks õppida.

Nii martidel kui ka kadridel on üsna kindel tegevuste järjekord ning kokku võiks laulda suisa seitse kuni üheksa laulu: sissepalumise, teretuse, tulesüütamise, uurimise-mõistatustelaul, mangumise-, tantsu-, tänu- ja teeleminekulaul. Mardil ja kadril on kaasas ka elus tuli, millest jäta vad osakese igasse perre, kus nad käivad. Sellele on üsna loogiline seletus: aasta kõige pimedamal ajal soovitakse valgust rohkem. Ning see tuli, mis hingede ajal süüdatakse, kogub jõudu jaanipäevani välja, mis siis suurteks lõketeks põlema pannakse.

Mardid soovivad järgmiseks aastaks viljaõnne. See soov on ju ka täna vajalik, sest sellest sõltub maapiirkonna paljude inimeste jõukus ja toidulaud. Hääd soovida pole kunagi liiast – pigem oleme positiivse ja hea sõnaga liiga kitsid.

Martidele ei peaks andma raha. Hambaraha antakse kadridele, kel „titt“ ühes. Martidele antakse ikka toidukraami, millega hää pärast pidutseda. Kui raha saamisest ja andmisest ei saa üle ega ümber, siis ei tohiks see valdavaks saada.

Meele teeb rõõmsaks ja südame soojaks loovus peredes, kus meiega käisime. Kõige põnevam oligi andide üle vaatamine ja jagamine. Anti juustu, kaerahelbeid, koduveini, hoidiseid, koduseid õunu ja ohtralt komme. Mardisale anti ka paar kootud käpikuid.

Laud sai kraamist täis ja enamuse andidest maitsesime ühiselt ära. Kuna isetehtu ja valmistatu läheb iga päevaga rohkem hinda, siis need annid, mis keldrist toodud, on tegelikult kõige väärtuslikumad. Lastele on ikka maiustused olulised ja kindlasti ka raha, kuid siin saame meie, lapsevanemad selgitada, mis on rohkem oluline.

Rahul, õhinal ja rõõmsad olid ka kõik täiskasvanud, kes said ühe toreda ettevõtmise ja kogemuse võrra rikkamaks.

Head santimist ja teisi toredaid ühiseid ettevõtmisi.

MERLE TOMBAK

Sügisel Sangastes

Kui sügis oma vihmade ja trööstitu ilmaga käes, pöörduvad mõtted ikka sooja ja päikese poole, käidud radadele.

7. novembril kogunes kena seltskond eakaid seltsimajja, et saada osa reisiseltskonnast Alaskale ja Mehhikosse. Teejuhtiks oli Ene Berg Tallinnast. Reisiseltskonnajärgi illustreeris kirev slaidiprogramm. Külma ja kaugel Alaska oma metsiku looduse, kaljude, jää ja lumega pani kõiki vaikselt kuulama. Karud võtavad käpaga otse jõest lõhe ja maiustavad ainult pead süües. Seda osa lõhest, mille eest meie poes kallist hinda maksame, karu ei tahagi, vaid viskab jökke tagasi. Kui Mehhikot oleme televiisori vahendusel harjunud nägema uhke ja rikkana, siis seekord avanes meile ka maa vaesem ja viletsam külg. Oli näha elanike hursikuid ja metsikuid loomi. Samas imetleti hauakambreid ja püramiide. Kõike kirjeldada ei jõua ega saagi.

Tore oli ka meie inimeste väljapanek reisidelt kaasa toodud meenetest. Igal ajal on oma lugu jutustada, mida oleks võinud mitu päeva kuulata. Täname teid, Tiit ja Belona.

Kuna kõiki eakaid ei olnud kohal, siis väike eelinformatsioon jõulupeo kohta. Pidu toimub 14. detsembril Sangaste lossis. Piletite müük toimub 20. novembril 8. detsembrini.

Piletite hind pensionäride ühenduse liikmetele on 100, teistele 125 krooni. Pileteid müüvad Vaike Tuisk, Ilme Lepik, Endel Vasar ja Helgi Lõiv. Peost rohkem ei pajata, sest üllatusi peab ka jääma. Väikset hingede aega kõigile!

LEA KORBUN

Asume Tennisevälja 1

Pühajärve Alpi Restoran

Tule ja saada vanaaasta ära koos
Pühajärve Alpi Restorani ja
70-ndate superstaari Vello Orumetsaga.

Start: 19.00 Finiš: 02.00

Hind sisaldab: rikkalikku buffee lauda, suurepäras
programmi, meeldivat seltskonda ja varuks palju üllatusi.
Hinnad: 750.- kuni 7.12
900.- kuni 30.12
1000.- kohapeal

Laudade broneerimine: INFO TEL: 7997 000
5192 3331 NB! Kohtade arv piiratud.

KUULUTUSED

Firma NIKPO teeb katlamaju, keskküttesüsteeme, maaküttesüsteeme ja santehnikatöid. Garantii. Tel. 506 8509

Üürile anda mugavustega 1-toal. korter Otepää kesklinnas. Tel. 5625 4554

Üürin pikemaks ajaks 1-2 toalise korteri. Tel 505 5702

Ära anda 2-kuune tark ja agar musta-pruunikirju kutsikatüdruk. Tel 5800 6263.

Teen pottsepatöid. 5523 522, 5397 6423. Toivo

Ostan sepa tööriistu, soovitaval 19. saj. lõpust-20. saj. algusest. Tel. 5295 230

Noor pere soovib osta talumaja Otepää vallas või mõnes lähival- las. Tel. 5234 317.

Müüa pakitud kütteklotsid 25 cm, 27 kr/kott (kask). Kohale- vedu tasuta. 5011 446

Müüa lõhutud küttepuid. Koha- leveo võimalus. Tel. 5216 874

OÜ Lõuna-Puit MÜÜB

välisvoodrilaudu, sisevoodrilaudu, põrandalaudu.

VEDU TASUTA.

Tel. 5031 859

Elva Tarbijate Ühistu

pakub tööd

välikoristajale

Otepääl.

Info tel. 734 6366, 529 2863, 505 5937.

OÜ ÖKOPESA otsib

raietöölisi.

Objektid üle Eesti, vajalik auto- juhi load ja eelnev töökogemus.

info 5557 0798

CV saata: okopesa@hotmail.ee

Säästuoja prillipood?

Prilliraamid kuni -70 %

OTEPÄÄ SÄÄSTUOPTIKA Lipuväljak 7, Otepää (tel. 73 33 258)
Avatud: E-R 9.00-17.00, L 9.00-13.00
SILMADE KONTROLL
ETTEREGISTREERIMISEL NELJAPÄEVITI.

SÄÄSTUOPTIKA

Asume Tennisevälja 1

Pühajärve Alpi Restoran

OLEME AVATUD P-N 12.00-23.00
R-L 12.00-01.00

TULE JA TÄHISTA OMA TÄHTPÄEV MEIL !

21. novembril kell 20.00 ANSAMBEL LY KÄTTMANN
22. novembril kell 20.00 ANSAMBEL SAVE

Telli jõulupidu meil – arvestame Teie soovidega

• tuleme ka koju, kontorisse...

INFO TEL: 799 7000 või 5192 3331

MÜÜA

LÕHUTUD KÜTTEPUUD

TELLIMINE TASUTA

LÜHINUMBRI 1667

Kuulutame välja konkursi

vorstisegude koostaja (VORSTIMEISTRI) ametikohale.

Kandidaatidelt ootame:

Töötahet, täpsust, koostöötahet ja –võimet, puhtust, õppimisvõimet, head maitsmismeelt ja kriitikatulust.

Omalt poolt pakume palka vastavalt tööle, kindlat tööaega esmas- päevast reedeni. Sobivuse korral kindel töökoht.

Konkursist osavõtjatel teatada telefonil 7654 280, 7655 824

kuni 5. jaanuarini 2009.a. Otepää Lihatööstus Edgar OÜ

METSAGA SINA PEAL HOLMEN

kasvava metsa, kinnistute ja metsamaterjali ost

www.holmen.ee

Holmen Mets AS,
Pärnu mnt 105,
11312 Tallinn,
tel 665 2440,
holmenmets@holmen.ee

Tõnu Sepp

metsameister

GSM 503 2325

tonu.sepp@holmen.ee

Emä arm ja hellus, vanaema soojad, töökad käed saavad mälestuseks kauniks päeval, mil ta igaviku teele läeb...

Südamlik kaastunne Neemele, Merikesele, Maaritile, Maarikale ja teistele lähedastele armsa ema, ämma ja vanaema

LONNI NURMOJA

kaotuse puhul.
Arno kaasaga

Ja ema hing on saanud selgeks täheks Toob vahel tagasi ta lapsepõlvema...

Südamlik kaastunne Önnelale ja Neemele peredega kallid

LONNI NURMOJA

27.04.1927 - 10.11.2008

surma puhul

Perekonnad J.Ilves, H.Ilves, Kelder, Möldre ja Silvia Mägi

Elu põimib inimsaatusi, lahkumistund elustab mälestusi...

Leiname kauaaegset Otepää aedlinna elanikku

dr. LONNI NURMOJA

Tunneme südamest kaasa Önnelale ja Neemele peredega.

Kikase, Keremi ja Miksi pere ning Maimu

Südamlik kaastunne Neemele ja Önnelale peredega kallid ema, ämma ja vanaema

LONNI NURMOJA

kaotuse puhul.

Kersti, Kunnar, Külli, Sven, Kaie, Marko, Lauri, Kimm ja Aivo

Mälestame

ELVE-MAIE PÖLDEMAAD

Avaldame kaastunnet omastele. Otepää Päevakeskus-Hoolde- kodu pere.

Avaldame kaastunnet Neeme Nurmojale

EMA

kaotuse puhul.

Otepää päästekomando töötajad

Võtame vastu tellimusi

jõulu- ja tähtpäevalaudadele!

Lisandunud veel **cathering**-teenus.

Jõulupeo pidamisele meie trahteris või kaminaruumis pakume lisaks soodsat ööbimisvõimalust.

Küsi infot tel. 5343 4705. Meeldivate kohtumisten!
Edgari Trahteris

Kolmapäeval, 26. novembril kell 18 toimub Otepää looduskeskuses (Kolga tee 28, Otepää aedlinn)

LOODUSÕHTU

Looduse eluring – Urmas Tartes, Kristjan Priks

Putukateadlase ja Eesti parima putukapildistaja Urmas Tartesega seoses tulevad esimesena meelde imeilusad putukateemalised postkaardid Eesti postkaardimaastikul. Kuid lisaks pildistamisotusele on tegu ka väga hea pajatajaga.

Novembrikuu loodusõhtul, mis toimub erandina kolmapäeval, kesken- dumegi Urmas Tartese juhatusel putukate-mutukate elule ja tegevusele alatest varakevadest kuni hilissügiseni. Muusikalisi vahelaladid esitab Setumaa rahvamuusik Kristjan Priks. Osalemine tasuta.

Otepää loodusõhtuid korraldavad Riikliku Looduskaitsekeskuse Põlva-Valga-Võru regioon ja Otepää kultuurikeskus SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusel.

Lisainfo: 766 9297 (Margit Turb, LKK Põlva-Valga-Võru regiooni loodus- hariduse spetsialist).

Gnld tervis- ja loodus- toodete tutvustus Otepää Kultuurimajas,

reedel, 28. nov. kell 16.00.

Gnld iseseisev edasimüüja Anne Piir.

Südamlik tänu kõigile, kes

HARALD VEEROJA

mälestust austasid ja meile leinas kaasa tundsid.

Lapsed peredega

Valgamaa Maapäev võttis vastu Maapäeva deklaratsiooni

19. novembril peeti Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses Valga maakonna Maapäeva, kus osalesid kõikide kohalike omavalitsuste volikogude liikmed ja omavalitsuste juhid. Vastu võeti Maapäeva deklaratsioon.

Deklaratsiooni tekst:

Lähtudes Eesti Vabariigi põhiseaduse põhimõttest, et kõiki kohaliku elu küsimusi otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused ning teadvustades sellega kaasnevat õigusi, võimet ja kohustust seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohaliku elu,

deklareerib Valga maakonna Maapäev:

kehtiv Valga maakonna halduskorraldus, praeguses seadusruumis ning teravneva siseriikliku ja rahvusvahelise regioonide konkurentsi tingimustes, ei suuda enam tagada kohaliku omavalitsuse põhimõtete järgimist, mis tulenevad KOKS §-st 3.

Inimeste järjest enam avarduvad võimalused valida kohta ja viisi avalike teenuste saamiseks ning samas suurenevaid nõudmisi nende kvaliteedile, panevad väikese kogukonnaga kohaliku omavalitsuse dilemma ette: kas anda järgi avalike teenuste kvaliteedis või kulutada selleks ebaproportsionaal-

selt palju vahendeid, sageli tulevikuinvesteeringute arvelt.

Samas on linnaruumi areng järjest enam seotud tema tagamaaga – inimesed käivad õppimas, tööl ja vaba aega veetmas linnades, eelistades säilitada elukohana Valgamaa looduskauneid maapiirkondi. See sunnib sotsiaalmajanduslikult enam siduma maad ja linna, vaatlema majandusgeograafilist ruumi piirideta ja terviklikult.

Vastuseks nendele probleemidele ja väljakutsetele paneb Valga maakonna Maapäev ette järgmised tegevused:

1. Valga maakonnas algatatakse ja ergutatakse arutelu kohalike omavalitsuste vabatahtlikuks liitumiseks kolme tõmbekeskusega, milleks on Valga, Tõrva ja Otepää.

2. Optimeerida ja muuta jõulisemaks omavalitsuste ühistegevust, ühendades MTÜ Valgamaa Omavalitsuste Liidu, SA Valgamaa Arenguagentuuri ja SA Valga Piirkonna Keskkonnakeskuse tegevuse.

3. Vältimaks ääremaastumist, pidada vajalikuks külakogukonna tugevdamist omavalitsuste ühinemistel.

Deklaratsioon saadetakse regionaalministrile, Valgamaa kohalikesse omavalitsustesse ja Valga Maavalitsusse. Deklaratsiooni on võimalik lugeda internetiportaalist www.valgamaa.ee

Valga Maavalitsuse avalike suhete juht
MONIKA OTROKOVA

Otepää kooli isadepäev

9. novembril toimus Otepää spordihoones sportlik isadepäeva tähistamine. Kokku tuli isasid ja lapsi 40 ümber.

Päevakohasele tervitusele järgnes soojendusvõimlemine. Võistlustel võeti mõõtu kahes vanusegrupis (lapsed kuni 4. klass ja 5. klass ning vanemad) neljal alal. Alustati hokiga, kus veeti hokikepiga palli ümber tähise ning isa pidi värava viskama. Järgnes korvpalli söödiharjutus, kus tuli ka korv saavutada. Kolmanda harjutusega tuletati meelde kelgusõitu. Neljas harjutus oli „raskuste“ teisaldamine, mis nõudis lapselt osavust ja isalt peale jõu ja kiiruse ka nutikust. Eraldi selgitati kõigi isade hulgest ka kõige tugevam ja osavam PAPS individuaalses kolmevõistluses. Kõik võistlused olid väga tasavägised ja võitjad selgusid minimaalsete punktivahedega.

Isa ja lapse kolmevõistluses olid I grupis tublid:

1. Rein Männiste koos Rich Rogeriga (parempoolsel pildil),

2. Meelis Tanilas Lauraga,

3. Janek Moros Rometiga.

Teises grupis võistles vaid kaks paari. Võitis Toomas Rauk Lauriga. Individuaalvõistluses olid kolm paremat Rein Männiste, Meelis Danilas ja Toomas Rauk.

Ürituse heaks kordaminekuks ja meeldejäätavaks muutmiseks aitasid sponsoritena kaasa Pühajärve SPA, vaibavabrik OTEKS ja Otepää Lihatoöstus Edgar, kes katsid auhinnalaua. Merle Lillepoelt oli igale isale kaunis roos tähtpäevaks ja Otepää Gümnaasiumilt kommid kulutatud energia taastamiseks.

Võistlust aitasid läbi viia õpetajad Kerri Rauk ja Maive Pulles kohtunikena, sekretariaadis toimetasid Ilder Tallo ja Martin Laane.

Sihtasutus Otepää Spordihoone tänab kõiki sponsoreid ja abimehi ning võistlejaid südika kaasalõõmise eest.

Võistluste protokollid leiab valla kodulehelt.

Peakohtunik HELLE TALLO

Iga väike heategu teeb südame soojaks andjal ja saajal

Vaheaja sombusel neljapäeval oli meie lastel soov minna „külakosti“ viima Kodijärve hooldekodu hoolealustele. Külakostiks võtsime kaasa laste poolt õpetaja Pille Plinte kaasabil selgeks õpitud lustakad viisid ning meie eakate ansambli (juhendaja Evi Savi) natuke nostalgilised laulud. Tuttavaid laule lauldi koos, tuttavaid tantse tantsiti koos. Oli kena ja soe vastuvõtt. Eriiselt toredad olid proua Eve maalitud pildid, mida jätkus kõigile esinejaile kinkimiseks ning jäi veel suur hulk kaunistama proua tuba. Aitäh teile!

Halloweenil lustisid kõik nõiad, vampiirid, vaimud, kummitused ja teised salapärased olendid. Nii ka Nõunis. Korraldati põnevaid võistlusi, valiti välja stiilseim tegelane, kelleks osutus vampiir Stever. Tantsiti seni, kui loodusjõud torm ja maru peo ära lõpetasid ehk elekter ära läks. Oli põnev! Poolpimedas ongi õudusjutud õudsemad!

Vanad sõbrad Krabi külateatrist käisid külas. Seekord etendati lustakat kogukülatükki „Seitseteist kevajast hetke ja suvi“. Taaskohtumisrõõm oli õpetaja Lauri, Teele, preili Ärnja, rullnökkade Aiku ja Petsiga ning veel teiste ehedate tegelastega. Kui küsiti, kas neist keegi koju ka jäi, saime vastuseks, et kaks inimest oli jäänud. Teatrisõbrad said tõelise elamuse südamega tehtud tükist. Jääme põnevusega uut teatrietendust ootama!

Novembrikuu teisel pühapäeval kutsusime oma pere pisikesele pidulikule pärastlõunale. Armas kontsert lastelt, õnnesoovid issidele. „Perevisioonis“ tantsisid tähed ühtviisi mõnuga nii valssi kui ka *jump style*. Tähed muusikas arvasid ära nii lastelaule kui ka vanaemade-vanaisade aegseid hitte. Mälumängus osalesid kõik, kes targemad kui 5.b. Oli hästi mõnus aeg pere seltsis. Ja õhtu saabudes lipati veel marti jooksmas.

Tantsujalg sai aga soojaks tantsitud maarahva peol, kus mõnusat tantsumuusikat pakkus ja lustakaid mängu korraldas ansambel „Lycille“. Elevust tekitasid „tõelised staarid“ Niki, Jörpa, Anne Veski, Blacky ja Angela.

Hinge on pugemas jõuluootus ja esimene lumigi on ära katsutud.

Rõõmsate taaskohtumisteni!

MARIKA VIKS

Põlva-Võru-Valga maakondade omavalitsustöötajate

KORVPALLITURNIIR

1. novembril Otepääs.

Mängud toimuvad Otepää spordihoones. Võistkondade kogunemisaeg on kell 16.30.

Viha ja ilu meis endis

Me elame kiirel ja pealiskaudsel ajal. Aega üksteise jaoks röövib nii hullumeelne elutempo kui ka vajadus perele leib lauale teenida. Nii saavad alguse stress, võõrandumine ja pinged inimeste vahel.

Kui räägime suhetest ja suhtlemisest, siis me räägime asjadest, mis on vähemalt sama tähtsad, kui toitu ihule. Araabia vanasõna ütleb, et kui sul on raha üks dinaar, siis mine turule ja osta üks leib, sest leib on ihutoit. Kui aga sul on kaks dinaari, siis ühe eest osta leib ja teise eest nartsiss, sest nartsiss on hingetoit. Ja mõlemat vajad sa väga.

Oskus ilu näha ja oskus omavahel suhelda on inimese esmatarve. Sellel läbi saame teha ennast kaaskondsetele mõistetavaks ja vastupidi. Kui palju jääb olemata konflikte, arusaamatusi ja vihkamist, kui mõistaksime paremini üksteist ega laseks esmaemotsioonidel kahjustada kogu järgnevat suhtlust? Kui suudaksime hoida mõni aeg end ärritusest, püüdes panna end vastaskõneleja olukorda, et mõista tema oleku põhjust? Kui me oleme vastaspoolest aru saanud, on lihtne pinge maha keerata ja sõbralikule rajale suunata. Õhus olnud närvesööv tüli jääb olemata ja suhted püsivad stressivabad. Seda on kerge öelda, aga raskem teha. Ka vana tarkus ütleb, et kui vihatud, loe kümneni, ja alles seejärel ütle ning see on juba parem ütlemine esialgselt. Oskus mõista ärrituse või emotsiooni põhjust aitab saada aru ja mõista ka esmapilgul mõistamatut.

Minu isiklikku arusaama mööda on meie ühiskonnas vahv vihkamine, solvangud, ärapanemine ja ka kadetus suure osas tingitud oskamatuses suhelda ja ennast väljendada. Mõelgem omaenese näidete varal, kui palju tülisid on alanud pisisajadest! Enamik neist oleks välditav ja stress olemata, kui suhtluse esimeses faasis veidi hinge kinni hoitaks ja mõeldaks. Viha ja tüli on kerge kotist välja lasta, raske tagasi toppida.

Eks tuleneb see meie rahvuslik haiglaslik eripära

murumütsi alt kurja pilguga kaaskodanikku piielda ja teise käega kiivalt kamakaussi varjata juba orjajal kujunenud „ära usalda ja ära aita“ geenist. Teine põhjus võiks olla kliimas, kus suured talupered olid läbi ühes suure hoones peeruvalgel reht ja keelt peksma, ilma kaugemale välja pääsmata. Oli ju külm ja lumi ja jaanipäev kaugel ning küllagi polnud suurt kuhugi minna.

Ja veel üks väga oluline tegur meie kogukonna sisekliima parandamisel on ilu ja ilumeel. Ilus asi ja kena tegu ajavad iga kipras kulmu kaardu ja rusika lahti. Kui meie ümber oleks rohkem ilu teos, sõnas ja asjades, oleks meil oluliselt vähem viha ja usaldamatust, sest ilusas keskkonnas on tobe vihane olla.

Kui meie koolides oleks rätmetuupimise asemel rohkem õpetust kaunitest kunstidest, iseendaga toimetulemisest, suhtlemisõppimisest ja elu heledamast poolest, oleks ka kogu ühiskond ja inimene ise oluliselt rõõmsam ja stressivabam. Selle asemel, et kipras kulmudega uudistelupejad alustavad meediaprogramme enamasti hästimüüvate negatiivsete uudistega, kus lendab veri, pori ja solk, võiks olla enam positiivset ja kaunist.

Ega ju essu näitamine suures plaanis temast veel keeksi tee. Elu tume pool on alati olnud ja jääb niikui nii. Ise me ka vaatame ja oigame kaasa, sest põnev ju? Aga poest me miskipärast limonaadi asemel solki ei osta.

Rõhutan, et ülaltoodud arutlused ja teooriad on pelgalt autori uitmõtted ega tugine sõltumatute laborite rippumatutele katsetulemustele. Ehk seetõttu võivadki need äkki olla õiged?! See jutt on siiski eelkõige katse tuua ka midagi lõbusamat mõtlemiseks niigi murerohke argipäeva. Soovin kõigile lähedat suhtlemist, oskust näha ja teha ka ise ilu ning rohkem osavust ilmael nautimiseks!

Stressivaba hilissügist kõigile nii mägedes kui ka lagedal!

Sangaste vallavanem KAIDO TAMBERG